

Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej 8-9 kwietnia 2019, Wiedeń Konkluzje Prezydencji

Uwagi wstępne

Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej odbyła się w Wiedniu w dniach 8–9 kwietnia 2019 roku; wzięli w niej udział przewodniczący 39 parlamentów/izb 28 państw członkowskich lub ich przedstawiciele, a także Pierwsza Wiceprzewodnicząca Parlamentu Europejskiego. W konferencji wzięli również udział przewodniczący parlamentów lub ich przedstawiciele z 5 krajów kandydujących do UE, a 4 kraje uczestniczyły w charakterze obserwatorów. Konferencji przewodniczył pan Wolfgang Sobotka, Przewodniczący Austriackiej Rady Narodowej oraz pan Ingo Appé, Przewodniczący Austriackiej Rady Federalnej.

Przypominając pkt 5.1 wytycznych sztokholmskich, uznaje się, że ze względu na swoją konstytucyjną pozycję niektóre izby¹ nie mogą bezpośrednio poprzeć pewnych merytorycznych deklaracji politycznych i dlatego nie można uznać, że wyrażają one poparcie dla wszystkich punktów. Niemniej jednak w imieniu swoich izb uznają oni znaczenie poruszonych kwestii oraz intencje kolegów w zakresie proponowanych konkretnych rozwiązań.

Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej odbywa się w czasie, gdy Zjednoczone Królestwo i Unia Europejska zajmują się procedurą wystąpienia Królestwa z Unii. Przewodniczący wyrażają nadzieję, że wynegocjowane zostanie rozwiązanie, które położy kres obecnej niepewności i umożliwi Europie udzielenie odpowiedzi na stojące przed nią wyzwania.

¹ W tym parlament duński - Folketing

Konferencja została podzielona na dwie sesje:

I. Unia Europejska i jej sąsiedzi

II. Unia Europejska przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku – dalszy rozwój współpracy pomiędzy parlamentami narodowymi a instytucjami europejskimi

Unia Europejska i jej sąsiedzi

1. Przewodniczący uznają potrzebę utrzymania w programie UE kwestii rozszerzenia i stosunków z krajami sąsiadującymi oraz utrzymania wiarygodnej perspektywy europejskiej dla Bałkanów Zachodnich, pomimo wewnętrznych wyzwań. Zgadzą się, że stabilność na Bałkanach Zachodnich ma zasadnicze znaczenie dla stabilności całego kontynentu. Z uwagi na rosnący wpływ podmiotów zewnętrznych w regionie, niezwykle ważne jest, aby Unia Europejska stale promowała swoje wartości i chronila swoje interesy na Bałkanach Zachodnich, gdyż jest to inwestycja w pokój, demokrację i bezpieczeństwo. Powszechne poparcie kursu proeuropejskiego w regionie Bałkanów Zachodnich najlepiej jest utrzymać dzięki widocznemu postępowi w procesie akcesyjnym. Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, przewodniczący potwierdzają europejską perspektywę krajów regionu Bałkanów Zachodnich i zaangażowanie w rozszerzenie Unii Europejskiej. Przewodniczący potwierdzają, że proces rozszerzenia musi opierać się na ścisłym przestrzeganiu kryteriów członkostwa. Uznając postęp osiągnięty w ostatnich latach przez kraje Bałkanów Zachodnich, przewodniczący wzywają je do kontynuowania reform. Jednocześnie przewodniczący nawołują kraje regionu do przezwyciężenia istniejących wciąż konfliktów i wzmocnienia współpracy regionalnej oraz ustanowienia dobrych sąsiedzkich relacji.

2. Przewodniczący podkreślają, że Unia Europejska, w swoich stosunkach z krajami sąsiadującymi na wschodzie i południu, powinna bez wahania dążyć do realizacji swoich wartości i zasad, takich jak promowanie demokracji i praworządności, ochrona praw podstawowych i godności ludzkiej, w tym uchodźców przejeżdżających przez te sąsiadujące kraje.

3. Przewodniczący z zadowoleniem przyjmują wejście w życie porozumienia znanego jako Prespa zawartego pomiędzy Republiką Grecji i Republiką Macedonii Północnej, kończącego 27-letni spór w Europie Południowo-Wschodniej. Przewodniczący uznają to porozumienie, a także Traktat o przyjaźni, dobrym sąsiedztwie i współpracy między Republiką Bułgarii a Republiką Macedonii Północnej za doniosłe przykłady wzmocnienia stosunków dobrosąsiedzkich.

4. Przewodniczący potwierdzają znaczenie stosunków UE z Turcją, krajem kandydującym i kluczowym partnerem. W tym kontekście przewodniczący potwierdzają, że UE i Turcja

powinny pozostać zaangażowane w prowadzenie otwartego i szczerego dialogu, podejmowanie wspólnych wyzwań i współpracę w kluczowych obszarach wspólnego zainteresowania, takich jak migracja, zwalczanie terroryzmu, energia, transport, gospodarka i handel. Przewodniczący oczekują, że Turcja jednoznacznie opowie się za dobrosąsiedzkimi stosunkami i przestrzeganiem umów międzynarodowych.

5. Przewodniczący popierają koncepcję strategii makroregionalnych, ponieważ stanowią one skuteczne ramy dla wzmocnionej współpracy między państwami członkowskimi, krajami kandydującymi a państwami trzecimi. Strategie UE dla regionu Dunaju, dla regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego, dla regionu Alp oraz dla regionu Morza Bałtyckiego obejmują państwa członkowskie, kraje kandydujące oraz państwa trzecie i stanowią dobre przykłady pogłębionej współpracy, które przyczyniają się do promowania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w regionie. Parlamenti Unii Europejskiej wyrażają otwartość względem wspierania wspólnie uzgodnionych inicjatyw państw członkowskich stojących w obliczu tych samych wyzwań na określonym obszarze geograficznym, mających na celu ustanowienie nowych strategii makroregionalnych.

6. Wyrażając radość z okazji dziesiątej rocznicy Partnerstwa Wschodniego, przewodniczący potwierdzają jego dotychczasowe imponujące osiągnięcia i z zadowoleniem przyjmują strategiczną refleksję nad dalszymi celami Partnerstwa Wschodniego na następną dekadę. Podkreślają znaczenie wschodniego wymiaru polityki sąsiedztwa UE a także popierają współpracę między Unią Europejską a sześcioma państwami Europy Wschodniej uczestniczącymi w Partnerstwie Wschodnim, ponieważ ta inicjatywa przyczynia się do zwiększenia stabilności i wzmocnienia sąsiadów Unii Europejskiej oraz zbliżenia ich do europejskich wartości, standardów i norm prawnych. Silniejsze gospodarki, sprawniejsze zarządzanie i silniejsze społeczeństwa, w tym prężne społeczeństwo obywatelskie, przynoszą wzajemne korzyści wszystkim państwom w regionie i samej Unii Europejskiej.

7. Przewodniczący wyrażają poparcie dla wysiłków mających na celu trwałe i pokojowe rozwiązanie konfliktów w sąsiedztwie wschodnim. Potwierdzają swoje poparcie dla suwerenności i integralności terytorialnej wszystkich państw Europy Wschodniej. W szczególności przewodniczący wyrażają poparcie dla wszystkich wysiłków zmierzających do trwałego i pokojowego rozwiązania konfliktu między Ukrainą a Rosją. Ponownie mocno potępiając naruszenia ukraińskiej suwerenności i integralności terytorialnej oraz potwierdzając politykę UE dotyczącą nieuznawania nielegalnej aneksji Krymu, przewodniczący zgadzają się co do potrzeby pełnego wdrożenia porozumień mińskich przez wszystkie strony.

8. Przewodniczący uznają Południową Politykę Sąsiedztwa za niezbędny instrument przyczyniający się do pokoju, stabilności i bezpieczeństwa w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie. Państwa partnerskie w południowym sąsiedztwie oraz państwa członkowskie UE

stoją przed licznymi wspólnymi wyzwaniami, takimi jak przepływy migracyjne, zmiany klimatyczne, zrównoważony rozwój oraz zwalczanie terroryzmu i przestępczości międzynarodowej, które można pokonać jedynie dzięki intensywnej współpracy regionalnej. Przewodniczący z zadowoleniem przyjmują zatem pierwszy w historii szczyt Unia Europejska - Liga Państw Arabskich, który odbył się w dniach 24-25 lutego w Sharm El-Sheikh i uważają to spotkanie za kolejny krok w kierunku bliższej współpracy w regionie Morza Śródziemnego. W związku z powyższym przewodniczący uważają za konieczne kontynuowanie i rozszerzanie współpracy z parlamentami krajów sąsiadujących.

Unia Europejska przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku – dalszy rozwój współpracy pomiędzy parlamentami narodowymi a instytucjami europejskimi

9. Przewodniczący potwierdzają, że Unia Europejska opiera się na wartościach poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności i poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Jednym z kluczowych zadań Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych jest współpraca między nimi i wszystkimi zainteresowanymi stronami na szczeblu unijnym i krajowym, w tym ze społeczeństwem obywatelskim, w celu skutecznej ochrony tych wartości i ich promowania. Promowanie podstawowych wartości Unii Europejskiej umożliwi Unii radzenie sobie z różnymi wyzwaniami, przed którymi obecnie stoi. Przewodniczący zwracają uwagę, że celem Unii jest propagowanie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej obywateli. Unia Europejska szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową oraz zapewnia ochronę i wzmocnienie dziedzictwa kulturowego Europy.

10. Przewodniczący mają świadomość, że parlamenty odgrywają kluczową rolę w umożliwianiu osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w życiu społeczeństwa, zwłaszcza w życiu politycznym. Zasady dostępności dla wszystkich osób i promowania społeczeństwa inkluzywnego powinny być uwzględniane we wszystkich decyzjach parlamentarnych.

11. Przewodniczący popierają wysiłki instytucji UE na rzecz zwalczania wszelkich form antysemityzmu, rasizmu, ksenofobii i nietolerancji. Wyrażają zaniepokojenie wzrostem antysemityzmu w całej Unii Europejskiej i pochwalają przyjęcie w dniu 6 grudnia 2018 r. Deklaracji Rady w sprawie zwalczania antysemityzmu.

12. Przewodniczący zachęcają wszystkie podmioty państwowe i niepaństwowe do wzmocnienia wsparcia dla dialogu religijnego, międzywyznaniowego i wewnątrzwyznaniowego, na temat praw podstawowych i wspólnych wartości europejskich, w celu zwiększenia wzajemnego szacunku i tolerancji dla różnych tradycji religijnych i zwalczania uprzedzeń.

13. Przewodniczący podkreślają, że Parlament Europejski jest niezwykle istotnym elementem życia demokratycznego Unii Europejskiej, gdyż zapewnia wraz z parlamentami narodowymi legitymizację działań Unii i stanowi silny głos obywateli Europy. Przewodniczący wzywają obywateli Europy do aktywnego udziału w kształtowaniu przyszłości Europy poprzez skorzystanie z prawa do głosowania w nadchodzących wyborach do Parlamentu Europejskiego w dniach 23–26 maja 2019 r., gdyż sukces Unii zależy od wsparcia jej obywateli.

14. Mając na uwadze, że wolne i uczciwe wybory są sprawą najwyższej wagi, przewodniczący uważają za kluczowe wzmocnienie demokratycznej odporności oraz politycznego upodmiotowienia obywateli w Europie. Należy konsekwentnie podejmować skuteczne działania mające na celu zwalczanie mowy nienawiści, kampanii dezinformacyjnych, niewłaściwego wykorzystywania danych osobowych i zagrożeń dla bezpieczeństwa cybernetycznego, z pełnym poszanowaniem praw podstawowych. Nawiązując do konkluzji prezydencji z Konferencji Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej, która odbyła się w Bratysławie w dniach 23–24 kwietnia 2017 r., przewodniczący potwierdzają, że wzrost antyeuropejskich tendencji ekstremistycznych w całej Europie należy rozwiązywać między innymi poprzez lepszą komunikację na temat pozytywnych wyników polityki europejskiej i skutecznego funkcjonowania instytucji europejskich zgodnie z traktatami.

15. Przewodniczący podkreślają zasadniczą rolę parlamentów narodowych w funkcjonowaniu Unii Europejskiej i wzywają je do zaangażowania się i aktywnego wkładu w kształtowanie polityki i prawa UE poprzez pełne i skuteczne wykorzystanie istniejących mechanizmów, takich jak określanie polityki i nadzór parlamentów nad rządami, kontrola stosowania zasady pomocniczości, dialog polityczny z instytucjami UE i współpraca międzyparlamentarna. Przewodniczący zachęcają wszystkich obywateli UE do aktywnego i demokratycznego korzystania ze swobód demokratycznych na każdym szczeblu.

16. Przewodniczący parlamentów narodowych podkreślają, że pomocniczość i proporcjonalność są kluczowymi zasadami, dzięki którym Unia Europejska jest silniejsza, skuteczniejsza i bardziej zjednoczona. Jedynie Unia skupiająca się na tym, co przynosi wyraźne korzyści w stosunku do środków podejmowanych na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym, może mieć dalszy korzystny wpływ na pozytywne postrzeganie Unii wśród jej obywateli. Działania podejmowane przez Unię nie powinny zasadniczo i formalnie wykraczać poza to, co jest konieczne do pełnego i skutecznego osiągnięcia celów wynikających z traktatów. Kluczowe jest, aby Komisja szczegółowo wyjaśniała wybrany instrument w odniesieniu do zamierzonych celów i uzasadniła swoje projekty w świetle zasad pomocniczości i proporcjonalności. Ponadto dyrektywy powinny być stosowane zgodnie z ich zamierzonym celem i pozostawiać państwom członkowskim odpowiednią elastyczność w zakresie środków służących osiągnięciu celu legislacji.

17. Przewodniczący parlamentów narodowych podkreślają, że skuteczne wdrożenie zasad pomocniczości i proporcjonalności jest bezwzględnie konieczne. Przewodniczący parlamentów narodowych z zadowoleniem przyjmują propozycje przedstawione przez Grupę zadaniową ds. pomocniczości, proporcjonalności i „robić mniej, ale efektywniej” i zapraszają wszystkich interesariuszy do podjęcia konkretnych kroków w celu dalszego wzmocnienia zasad pomocniczości i proporcjonalności, biorąc pod uwagę osiągnięcia konferencji na temat pomocniczości, która odbyła się w Bregencji w Austrii w dniach 15–16 listopada 2018 roku. W szczególności przewodniczący parlamentów narodowych podkreślają, że aktywny udział parlamentów narodowych w monitorowaniu zasady pomocniczości na podstawie ich wewnętrznych procedur ma zasadnicze znaczenie, między innymi, dla zbliżenia Unii Europejskiej do jej obywateli.

18. Przewodniczący wzywają zbliżającą się fińską prezydencję Konferencji Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej do zorganizowania grupy roboczej, która przedstawi wniosek w sprawie aktualizacji Wytycznych dotyczących współpracy międzyparlamentarnej w Unii Europejskiej przyjętych w 2008 roku. Przewodniczący zgadzają się, że grupa robocza powinna być otwarta dla wszystkich parlamentów UE i powinna określić własne metody pracy. Wzywa się grupę roboczą do przygotowania na następną Konferencję Przewodniczących w Helsinkach w 2020 r. sprawozdania na następujące tematy:

- techniczne dostosowanie Wytycznych do istniejących warunków, w tym także bardziej rygorystyczne stosowanie odniesień do traktatów i przegląd językowy Wytycznych jako całości;
- włączenie do Wytycznych nowych formatów konferencji, takich jak Konferencja Międzyparlamentarna ds. Stabilności, Koordynacji i Zarządzania Gospodarczego w Unii Europejskiej, Konferencja Międzyparlamentarna ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, a także Grupa ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej Europolu;
- lepsze wykorzystanie nowoczesnych środków komunikacji w celu usprawnienia współpracy międzyparlamentarnej.

19. Ponadto przewodniczący zwracają się do przyszłej prezydencji fińskiej o przygotowanie w odpowiedni sposób, wspólnego stanowiska na międzyparlamentarne spotkanie komisji (ICM) w celu oceny Eurojustu, w odniesieniu do aspektów nieuregulowanych w rozporządzeniu (UE) 2018/1727, tak aby konferencja przewodniczących w Helsinkach mogła przyjąć konkluzje w tych sprawach.

IPEX (Międzyparlamentarna Wymiana Informacji w sprawach UE)

20. Przewodniczący z zadowoleniem przyjmują konkluzje w sprawie IPEX przyjęte na posiedzeniu Sekretarzy Generalnych parlamentów Unii Europejskiej w Wiedniu w dniach 27-28 stycznia 2019 roku.

21. Przewodniczący dziękują Parlamentowi Estonii za pracę wykonaną w roku jego przewodniczenia Radzie IPEX, w szczególności za wysiłki na rzecz wdrażania Programu Prac i planów działania w zakresie promowania IPEX i wzmocnienia sieci IPEX oraz organizację dorocznego spotkania korespondentów IPEX. Przewodniczący dziękują również belgijskiemu Senatowi za formalne zatrudnienie specjalisty IPEX ds. informacji, a Parlamentowi Europejskiemu - za goszczenie jednego z posiedzeń Rady IPEX oraz za zapewnienie, wspólnie ze specjalistą IPEX ds. informacji, obsługi i utrzymania systemu cyfrowego IPEX.

22. Przewodniczący odnotowują z satysfakcją, że IPEX jako system cyfrowy i sieć kontaktów międzyludzkich odgrywa coraz większą rolę we współpracy międzyparlamentarnej i staje się wiarygodnym „punktem kompleksowej obsługi” w zakresie międzyparlamentarnej wymiany informacji w sprawach UE.

23. Przewodniczący z zadowoleniem przyjmują dalsze postępy w zakresie włączenia strony internetowej COSAC do IPEX-u i przechowywania dokumentów GWKP Europolu na stronie internetowej IPEX oraz zachęcają austriacką prezydencję IPEX do dalszego zacieśniania współpracy między IPEX i COSAC a także między IPEX a innymi konferencjami międzyparlamentarnymi. W związku z powyższym, oczekują udoskonalenia systemu cyfrowego IPEX, który zostanie opracowany w trakcie realizacji Programu Prac podczas austriackiej prezydencji.

24. Przewodniczący wzywają austriacką prezydencję IPEX do wdrożenia nowego prawa w zakresie ogólnej ochrony danych osobowych (RODO) zgodnie z wytycznymi Parlamentu Europejskiego oraz do kontynuowania debaty na temat IPEX i podejścia do mediów społecznościowych.